

Conservació en captivitat de nàiades en el marc del projecte LIFE Potamo Fauna

Carles Feo - Tècnic del projecte LIFE Potamo Fauna, del Consorci de l'Estany

cfeo@consorcidelestany.org

www.consorcidelestany.org

Les nàiades són mol·luscs bivalves d'aigua dolça, també coneguts com a musclos de riu, que viuen semienterrats en el sediment. Com que són animals filtradors d'aigua, estan considerades espècies bioindicadores d'ambients aquàtics en bon estat de conservació. A la península Ibèrica hi ha 10 espècies de nàiades autòctones, totes elles protegides, de les quals 4 viuen a la conca del riu Ter: *Unio mancus*, *Unio ravoisieri*, *Potomida littoralis* i *Anodonta anatina*. Presenten un cicle vital molt interessant i curiós ja que les larves, anomenades gloquidis, han de parasitar les brànquies d'un peix durant 10 a 20 dies fins a poder madurar i caure a sediment on començaran la seva vida com a juvenils.

La majoria de les nàiades estan en una situació crítica d'amenaça a causa del mal estat de conservació de moltes masses d'aigua, la desaparició de les poblacions de peixos autòctons i l'aparició d'espècies exòtiques de bivalves (per ex. *Sinanodonta woodiana* i *Corbicula fluminea*). Com que cada espècie de nàiade té unes espècies concretes de peixos autòctons hostes amb els quals interacciona, els canvis que es produeixen en les poblacions de peixos els afecten negativament. A la conca del riu Ter la situació de les nàiades és molt crítica, amb una presència molt reduïda de petites poblacions d'*Unio mancus* a diversos afluents del riu Ter (Brugent, Llèmena, Farga...), i una escassa o nul·la presència al curs principal del riu Ter en el tram intermedi, fins a fer-se una mica més presents als recs del Baix Ter, on es poden trobar 3 de les espècies autòctones, localitzadament, i les 2 espècies exòtiques.

El projecte LIFE Potamo Fauna preveu prospectar entre 2014 i 2017 diversos cursos fluvials inclosos a la Xarxa Natura 2000 a la recerca de poblacions de nàiades per valorar-ne l'estat de conservació i per tal de desenvolupar un projecte de cria en captivitat. Els cursos d'aigua objecte d'estudi a la conca del riu Ter són el riu Ter entre Anglès i Jafre, el Brugent, la Llèmena i la riera de Riudelleques i d'en Xuncla. Es busquen zones en bon estat d'on treure individus parentals gràvids per a la seva cria en captivitat i es prospecten trams a la recerca de zones òptimes per a la repoblació, amb bona qualitat de l'aigua i on es mantinguin encara poblacions de peixos autòctons. Allà on la població de peixos sigui reduïda es preveuen repoblacions puntuals de peixos, especialment barb de muntanya (*Barbus meridionalis*) i bagra (*Squalius laietanus*).

A l'estany de Banyoles hi ha les instal·lacions del laboratori de cria de nàiades on des del 2010 s'ha reproduït amb èxit el cicle natural de les nàiades en captivitat i s'han produït milers de juvenils. A partir de peixos hoste, principalment barbs, s'infecten les seves brànquies amb gloquidis i al cap de diversos dies es recullen els juvenils que seran comptats i sembrats en diversos canals i piscines amb sediment natural per al seu creixement. Neixen fent 250 micres de mida i el primer any assoleixen 3-6 mm de llarg. L'any 2014

s'han produït més de 130.000 juvenils de nàiade dels quals 40.000 provenen del Brugent i 13.000 del Llémena, la resta són d'altres poblacions del Fluvià i l'estany de Banyoles. Aquests juvenils pateixen un alt índex de mortalitat durant el primer any de vida, però s'espera poder obtenir alguns centenars d'exemplars que en dos o tres anys assoliran 3-4 cm, òptims per al seu alliberament a la natura. També s'han alliberat 270 peixos infectats amb larves de nàiades al riu Brugent, utilitzant un altre sistema de repoblació més natural, però el seguiment es fa molt difícil.

Comentario [c1]: Podeu comprovar aquesta dada?